

Technika és tervezés

1-4. osztály

A tantárgy órakerete: heti: 1. óra

évi: 36 óra

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	1	36	34	2
2.	1	36	34	2
3.	1	36	34	2
4.	1	36	34	2

3-4.évfolyamon

Az életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja 3-4. évfolyamon, hogy a gyermek a saját közegében (család, osztálytársak, iskolaközösség) közvetlen tapasztalások, megfigyelések révén szerezzen ismereteket az őt körülmények világról. A mindennapi élet gyakorlatában a kezűgyesség és az alkotó fantázia fejlesztésével kapjon ösztönzést az örömteli tanulásra, az önkiszolgálásra, a tudatos feladatvállalásra, az egészséges és környezettudatos életvitel megélésére.

Az elméleti és a manuális tevékenykedés közben mintakövetéssel, majd önálló kreatív gondolati és gyakorlati cselekvéssel készítsen maketteket, modelleket, miközben a mozgáskoordináció, a testtartás megfelelő erő kifejtéssel párosul. A helyes munkafogások gyakorlása közben a célszerű, balesetmentes szerszám és eszközhasználat jól érvényesüljön.

A gyalogos közlekedés magatartási szabályainak megismertetése, gyakoroltatása. Helyes viselkedés a személyautóban és a tömegközlekedési eszközökön. A közlekedésben rejlő veszélyhelyzetek felismertetése, a balesetek megelőzése, segítségnyújtás elemi teendői. A leggyakrabban előforduló jelzőablak, útburkolati jelek jelentésének megismertetése, tudatosítása.

A gyermek helye a családban, az osztályban, az iskolaközösségben, szerepvállalások, közös élmények, tapasztalatok megbeszélése a különböző vizsgálgatások közben.

A mindennapok gyakorlatában az életviteli ismeretek mellett a kezűgyesség, a kreatív gondolkodás fejlesztésével, az örömteli tanulásra, az alkotó munkavégzésre ösztönzés. Az önálló ismeretszerzés gyakoroltatása, új tanulási módszerek alkalmazásával, az egyéni alkotó munkavégzés mellett a csoportos feladatvállalás alkalmazására szoktatás, hogy a társas kapcsolatok építésének elemeivel is megismerkedjenek. A tevékenykedtetés közbeni magatartási szabályok megkövetelése.

Hasznos tárgyak készítése önálló tervezéssel, kivitelezéssel, miközben a helyes test-tartás, erő kifejtés fejleszhető, ezzel párhuzamosan az anyagok átalakíthatóságát, a szerkezet és funkció, a kivitelezés esztétikuma és használhatósága közötti összefüggést megértethetjük. A helyes munkafogások végzése közben a balesetmentes szerszám és eszközhasználat érvényesül.

A tárgykészítés folyamatában a becslés, mérés, összehasonlítás, mennyiségi fogalmak elmélyítése. Előtérbe kerül a műszaki rajz alapelemeinek jelentése, alkalmazása. (vonalfajta neve, jelentése, rajzolása)

Egyszerű munkatevékenységekkel a szakmák jellemzőinek megismertetése, különböző foglalkozások eljátszása. Katasztrófavédelmi alapismeretek elsajátíttatása.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Otthon – család – életmód	8	1	9
Anyagok a környezetünkben	4	0	4
Közlekedés	3	0	3
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15	0	15
Jeles napok, ünnepek	4	1	5
Évfolyam összesen	34	2	36

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

3 évfolyam:	Szabad órakeret:	2
-------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Otthon- család-életmód	Egészség. Betegség. Vegyszer, tisztítószer veszélyei. Betegápolás.	1
Jeles napok, ünnepek	Az ünnepekhez, hagyományörző rendezvényekhez kapcsolódó tárgyak, ajándékok, eszközök, munkadarabok készítése. (Márton nap, Karácsony, Szent Sebestyén nap, Nemzetiségi nap)	1
	Összesen:	2

3. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Tematikai egység	1. Család, otthon, életmód	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	<p>Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről. Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete. Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete. Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségben. Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete. Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az</p>	

	együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása. Egyszerű hideg étel (pl. szendvics, hidegtál) elkészítése. Teafőzés. Vendéglátás. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alapműveletek, becslés.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.</p>
<p><i>1.2. Családi ünnepek</i> Ünnepelés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.</p>	
<p><i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel.</p>	
<p><i>1.4. Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai.</p>	
<p><i>1.5. Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenzés, hibák javítása.</p>	
<p><i>1.6. A háztartásban használt vegyszerek</i> A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószer, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószer, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.

Tematikai egység	2. Anyagok a környezetünkben	Órakeret 4 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; – alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Véleményalkotás erősítése; – A társakkal való közös tevékenység támogatása; – Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során; – Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során; – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása; – Kézügyesség fejlesztése; – Anyagvizsgálat; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Az anyagok tulajdonságai; – Az anyagok felhasználási lehetőségei.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Természetes és mesterséges környezet megfigyelése; – Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása; – Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk; – Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék; – A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei; – A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése; – Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	<p>Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben.</p> <p>A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete.</p> <p>Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a közlekedésben.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása.</p> <p>A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i></p> <p>A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei.</p> <p>Közlekedési terepasztal készítése természetes anyagok, felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p>
<p><i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i></p> <p>Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p>
<p><i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i></p> <p>Viselkedési normák a közlekedési környezetben.</p> <p>Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>
<p><i>3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i></p> <p>Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: figyelmetlenségből, szabályok be nem tartásából fakadó balesetveszély.</p>		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi (tömeg) közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, kerékpározás, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból – Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan – Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

Tematikai egység	4. Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	Órakeret 15 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; – alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; – saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; – értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; – felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; – rendet tart a környezetében; – törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; – szelektíven gyűjti a hulladékot; – rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; – otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; – takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; – tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét; – az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; – társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során; – felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; – ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit. 	

<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<p>Önálló tervezés és kivitelezés támogatása A kreativitás erősítése Munkafolyamatok algoritmizálása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése – Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése – Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése – A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése – Reális értékelési készség fejlesztése – Fejlesztő hatású véleményformálás – Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése – Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése – A takarékoság iránti igény fejlesztése – Környezettudatos magatartás támogatása – Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján – Tárgykészítés képlékeny anyagból – A papír tulajdonságai, felhasználhatósága – Papírmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat • ollóval egyenesen és körív mentén nyír • vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol – A fa tulajdonságai, felhasználása – Famunkák: <ul style="list-style-type: none"> • darabolás • csiszolás • hegyezés – A textilek csoportosítása, felhasználása – Fonalmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • szövés szövőkereten vagy madzagszövőn • cérnát tübe fűz önállóan vagy tübefűző segítségével • gombvarrás • előöltés • díszítőöltés
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából – Mit miből készítünk, és miért? – Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból – A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkciónak megfelelő alkalmazása – Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással – Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból – Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése – Ajándék- és tároló dobozok készítése karcollal, hajlítással – Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból – Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással – A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából – Képket, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel – A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint – Textilgyűjtemény készítése – Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések – Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll-

	<p>vagy mobiltelefon-tartó</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bábok, kabalafigurák, tűpárna készítése gombvarrással – A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével
--	---

Tematikai egység	5. Jeles napok, ünnepek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	<p>A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, jelmezek stb.) előállítása vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása. Az ünnepekhez, hagyományőrző rendezvényekhez kapcsolódó tárgyak, ajándékok, eszközök, munkadarabok készítése. (Márton nap, Karácsony, Szent Sebestyén nap, Nemzetiségi nap)</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>
<p><i>4.2. A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció. Az iskola esztétikus, harmonikus belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítés</p>	

**A továbbhaladás feltételei a
harmadik évfolyam végén:**

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek megismerése.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- A felfedezés és önálló próbálkozás öröme, tárgyalkotáskor.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, érzékszervi vizsgálata.
- Egyszerű tárgyak elkészítése alaklemez használatával.
- Munkaeszközök balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos alkalmazása
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

